

Bureau Waardenburg bv

Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg

Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49

E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
t.a.v. mevrouw Martens
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

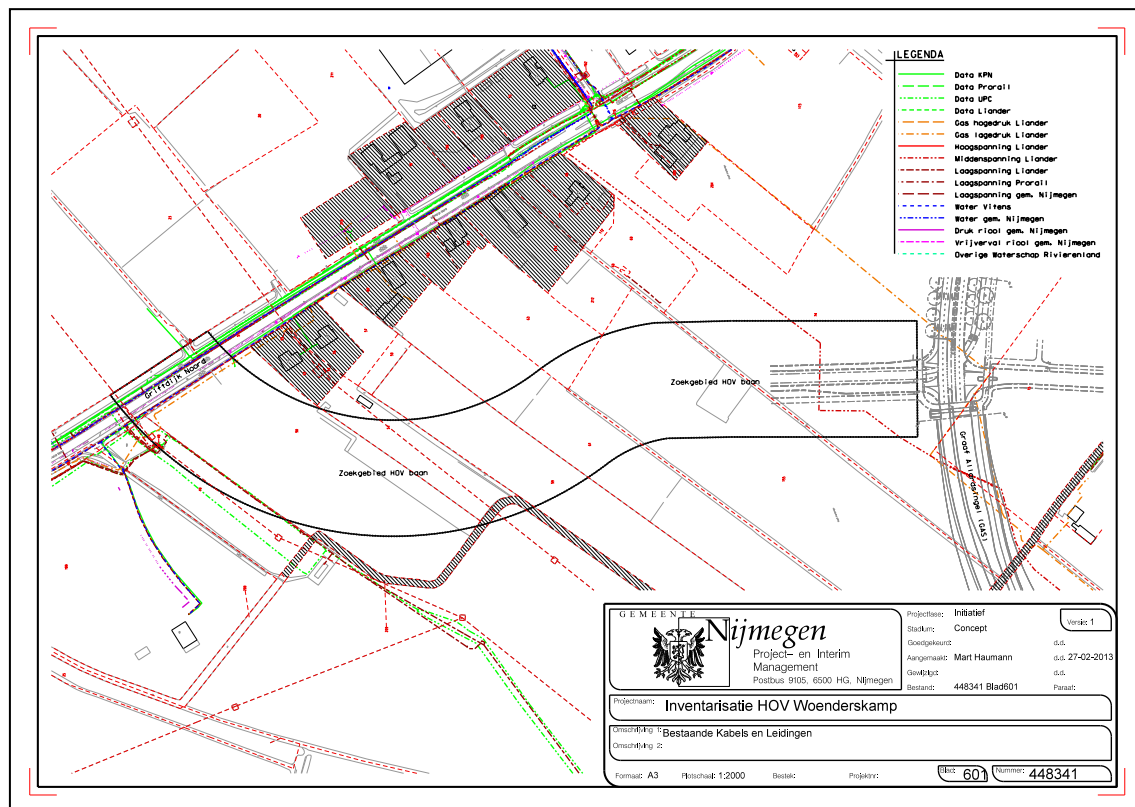
DATUM: 24 juni 2013
ONS KENMERK: 13-240/13.03119/GerHo
UW KENMERK: PM30/D13.173321
VELDONDERZOEK: R.R. Smits & G. Hoefsloot
AUTEUR: G. Hoefsloot
PROJECTLEIDER: G. Hoefsloot
STATUS: versie 1.0
CONTROLE: G.F.J. Smit

Steenuilinventarisatie plangebied Woenderskamp te Nijmegen

De gemeente Nijmegen is voornemens om tussen de Griftdijk Noord en de Graaf Allardsingel een HOV busbaan aan te leggen (Hoogwaardig Openbaar Vervoer). Het plangebied voor de HOV busbaan is weergegeven in figuur 1. Nabij het plangebied wil de gemeente een woning aan de Woenderskamp 6 laten slopen. Beide plangebieden zijn door Bureau Waardenburg geïnterpreteerd op steenuilen.

Plangebied en werkzaamheden

Het plangebied voor de busbaan ligt tussen de Griftdijk Noord en de Graaf Allardsingel. In figuur 1 is het plangebied voor de busbaan aangegeven. Het gebied is voor het grootste deel in gebruik als akker. Opvallende elementen in het gebied zijn een groepje hoogstambomen op een paardenweide, een watergang die op het moment van het veldbezoek nagenoeg droog stond en beplanting rond een voormalige caravanstalling op het perceel van Griftdijk Noord 27. In het plangebied voor de HOV busbaan is geen bebouwing aanwezig. De woning aan de Woenderskamp 6 staat nabij de aansluiting van de busbaan op de Graaf Allardsingel. Rondom de woning is erfbepanting aanwezig.

Figuur 1. *Zoekgebied voor de HOV Woenderskamp ligt binnen de zwarte lijnen. In dit vlak gaat de busbaan gerealiseerd worden. Woenderskamp 6 bevindt zich in het verlengde van de busbaan aan de rechterzijde van het figuur (Bron: Gemeente Nijmegen).*

Methodiek

Er zijn door Bureau Waardenburg eind april en begin mei drie inventarisatieronden uitgevoerd in het plangebied voor de busbaan en Woenderskamp 6 (zie tabel 1). Volgens Van Dijk & Boele (2011) is er sprake van een steenuilterritorium als in de periode half februari tot en met half april eenmaal een steenuil of een paartje in geschikt broedbiotoop wordt waargenomen of als territoriumindicerend gedrag, zoals roep, wordt vastgesteld. Het onderzoek is uitgevoerd na half april. Vanwege het koude voorjaar zijn de steenuilen later begonnen met broeden en is het verantwoord om op basis van het uitgevoerde onderzoek conclusies te trekken over de aan- of afwezigheid van steenuilen in het onderzochte gebied.

De bezoeken zijn uitgevoerd tussen de avondschemer en middernacht bij gunstige weersomstandigheden: weinig wind en relatief hoge temperaturen. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de inventarisatiemethode van STONE (Steenuiloverleg Nederland). Met een MP3 speler en kleine speaker is verspreid in het onderzoeksgebied, nabij geschikte territoriumlocaties, tien keer de territoriumroep van de steenuil ten gehore gebracht. Vervolgens is een minuut geluisterd of er gereageerd werd door steenuilen. Indien geen reactie volgde is deze aanpak nog twee maal herhaald. Locaties waar steenuil(en) riepen zijn per bezoek ingetekend op een kaart. Op 12 april is door adviesbureau Tauw een eerste inventisatieronde uitgevoerd naar steenuilen rondom het

erf van Woenderskamp 6. In dit plangebied zijn in totaal vier inventarisatieronden uitgevoerd.

Tabel 1. Overzicht van de door Bureau Waardenburg uitgevoerde veldbezoeken 2013.

Veldbezoek	Datum en tijd
1	17 april
2	23 april
3	2 mei

Resultaten

Op 23 april 2013 is een roepende steenuil waargenomen in een boomgaard achter de Griftdijk Noord huisnummer 19. Deze uil is op dezelfde avond gezien aan de rand van de Historische Tuin Lent. Op de andere inventarisatieavonden zijn geen steenuilen waargenomen. Door adviesbureau Tauw is begin juni een uil waargenomen tussen de Woenderskamp 6 en de Historische Tuin Lent.

De waarnemingen van de steenuil bij de Historische Tuin Lent duiden op de aanwezigheid van een territorium. Op 11 juni is de Historische Tuin Lent bezocht. Met de beheerder is de in de boomgaard aanwezige steenuilnestkast geïnspecteerd. Er bleken drie jonge steenuilen in de oude kast aanwezig te zijn. De nestkast bevindt zich op ongeveer 50 meter afstand van de Graaf Allardsingel. Tussen de boomgaard en de nieuwe weg is een ondiepe sloot aanwezig. In figuur 2 zijn de locaties van de steenuilwaarnemingen en de nestkast weergegeven.

Het erf aan de Woenderskamp 6 maakt geen deel uit van een steenuilterritorium.

Effecten

De nestkast en de kern van het territorium bevinden zich buiten het plangebied van de HOV busbaan en Woenderskamp 6. De steenuil is waargenomen in de boomgaard achter de Griftdijk Noord 19 op 300 meter afstand van de Historische Tuin. Deze boomgaard ligt in het plangebied van de busbaan. De realisatie van de busbaan zorgt dat de boomgaard wordt verwijderd. Waarschijnlijk maakt de boomgaard deel uit van het foerageergebied van de steenuil. Tussen de Historische Tuin en de boomgaard bevindt zich een kale akker die niet geschikt is als foerageergebied voor de steenuil. Vanwege de afstand van de boomgaard tot de nestkast en de tussenliggende akker wordt aangenomen dat de boomgaard niet van speciaal belang is als foerageergebied. De Historische Tuin is als foerageergebied wel van groot belang. In de tuin bevinden zich percelen met oude fruitbomen, moestuintjes, een vogelren met allerlei pluimvee en oude schuurtjes. Waarschijnlijk halen de uilen in het broedseizoen het gros van het voedsel uit de tuin. De steenuilen zijn ook waargenomen tussen de Historische Tuin en Woenderskamp 6. Het is mogelijk dat de uilen een deel van het voedsel ook uit dit gebied betrekken. In dit gebied wordt de Graaf Allardsingel aangelegd. Als deze weg in gebruik wordt genomen en wordt verlicht zullen de uilen naar verwachting minder in dit gebied jagen. Omdat ook de boomgaard zal verdwijnen door de aanleg van de busbaan zal de Historische Tuin zelf als foerageergebied van extra groot belang worden als foerageergebied.

Uitwijkmogelijkheden voor de uilen om elders te foerageren worden steeds beperkter door de aanleg van de HOV busbaan en de Graaf Allardsingel.

Figuur 2. *Waarnemingen van steenuil en locatie van nestkast in de Historische Tuin. De nieuwe Graaf Allardsingel is nog niet zichtbaar. Bron luchtfoto: Google Earth.*

Om te voorkomen dat er gebrek aan foerageergebied ontstaat voor de steenuilen wordt aanbevolen aan de westzijde van de Historische Tuin een grasland in te richten wat geschikt is als foerageergebied voor de steenuil. De oppervlakte van dit foerageergebied is 2500 vierkante meter. Het landgebruik kan bestaan uit extensieve paarden- of schapenweide. Langs de weide worden rasterpaaltjes aangebracht van waar de uil kan jagen op prooien. Aan de buitenzijde van de paaltjes wordt een ruigtestrook ontwikkeld die jaarlijks eenmaal wordt gemaaid. Eventueel kunnen knotbomen (wilg of els) worden aangebracht tussen de Historische Tuin en de HOV busbaan. Om te voorkomen dat de steenuilen gaan jagen in de bermen van de nieuwe wegen en worden aangereden moeten geen uitkijkposten worden geplaatst in de wegbermen.

Het inrichten van het extra foerageergebied zorgt dat er voor de steenuil voldoende foerageermogelijkheden behouden blijft ondanks de ruimtelijke ontwikkelingen die rondom de Historische Tuin plaatsvinden. Aanbevolen wordt om het aanvullend foerageergebied in te richten voordat de realisatie van de HOV busbaan wordt gestart. Het aanbod aan foerageergebied blijft hierdoor voldoende voor het steenuiterritorium en er worden geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Omdat de oude steenuilkast in de Historische Tuin sterk verouderd is zal door de Historische Tuin een nieuwe kast worden bijgeplaatst op een geschikte locatie op grotere afstand van de Graaf Allardsingel. In combinatie met het nieuwe foerageergebied zal het steenuilterritorium nog jaren goed kunnen functioneren.

Conclusie

De Historische tuin maakt deel uit van een steenuilterritorium waarin ondanks de ruimtelijke ontwikkelingen in 2013 succesvol is gebroed. De ruimtelijke ontwikkelingen zorgen dat de uilen steeds afhankelijker worden van de Historische Tuin als foerageergebied en uitwijkmogelijkheden beperkt zijn. Het inrichten van een foerageergebied aansluitend aan de tuin zorgt dat er voor de uilen voldoende foerageergebied beschikbaar blijft en dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden. Aanbevolen wordt om de inrichting van het foerageergebied uit te werken in een beknopt inrichtingsplan.

Literatuur

Van Dijk, A.J. & A. Boele, 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met G. Hoefsloot.

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
drs. G.F.J. Smit

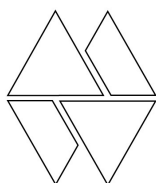

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Nijmegen
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl